

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ & Μ.Μ.Ε.

Ηρώων Πολυτεχνείου 9, Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, 157 80 Αθήνα

☎ 772 2395, fax: 772 2015

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

και Παράρτημα με την Επιστημονική Τεκμηρίωση

16-01-2001

Συμβολή του ΕΜΠ στην αποτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης από τον πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία και συνακόλουθες δράσεις

Το θέμα του πολέμου στη Γιουγκοσλαβία έχει απασχολήσει ιδιαίτερα στο παρελθόν το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, η Σύγκλητος του οποίου διετύπωσε έγκαιρα και κατ'επανάληψιν καταδικαστικά ψηφίσματα. Εξάλλου, αποστολή του Ιδρύματος, με επικεφαλής τον Πρύτανη Καθηγητή Θ.Σ.Ξανθόπουλο επισκέφθηκε το βομβαρδιζόμενο Βελιγράδι και συμπαραστάθηκε στον άδικα δοκιμαζόμενο Γιουγκοσλαβικό λαό.

Με συνέπεια και συνέχεια το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, ως Ανώτατο Τεχνολογικό Ιδρυμα της χώρας ευαισθητοποιήθηκε έγκαιρα από τη ραδιολογική, χημική και τοξική επίθεση στη Γιουγκοσλαβία, η οποία προκάλεσε αδιαμφισβήτητες επιπτώσεις στον ευρύτερο χώρο των Βαλκανίων, πιθανότατα συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας, δικαιώνοντας τις θέσεις του Ιδρύματός μας περί ενός καταδικαστέου και εκ των επιπτώσεών του στον άμαχο πληθυσμό, πολέμου.

Υλοποιώντας στην πράξη την πιο πάνω ευαισθησία, το καθ'ύλην αρμόδιο Εργαστήριο του Ιδρύματος πραγματοποίησε, κατά τη διάρκεια του πολέμου στο Κόσοβο, τις επιστημονικά ενδεδειγμένες μετρήσεις στα σύνορα της χώρας μας με την Αλβανία, τη FYROM και τη Βουλγαρία, ενώ παράλληλα συνεχώς καταγράφει με τις κατάλληλες μεθοδολογίες την ραδιενέργεια στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου. Από τις μετρήσεις αυτές στην Ελλάδα προέκυψε το συμπέρασμα ότι δεν υπήρξε μετρήσιμη

αύξηση της ραδιενέργειας κατά τη διάρκεια του πολέμου αυτού. Εξάλλου, στα πλαίσια της μακροχρόνιας συνεργασίας του πιο πάνω Εργαστηρίου με ομόλογά του Γιουγκοσλαβικά έχουν διενεργηθεί μετρήσεις των εδαφών του Κοσόβου πριν και μετά από τον πόλεμο από τις οποίες προκύπτει αδιαμφισβήτητα τοπική ρύπανση εξαιτίας των βλημάτων απεμπλουτισμένου ουρανίου (DU) και συνακόλουθη ραδιοβιολογική επίπτωση στο οικοσύστημα των περιοχών που ερυπάνθησαν. Το Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών του ΕΜΠ προνόησε και εκάλεσε έγκαιρα διακεκριμένη Γιουγκοσλάβα επιστήμονα η οποία την 25.10.2000 έδωσε διάλεξη, στην οποία είχαν προσκληθεί και τα ΜΜΕ, παρουσιάζοντας τις συνέπειες του πολέμου.

Από τα πιο πάνω, αλλά και τις μελέτες του ΕΜΠ, διαπιστώνεται ότι στον πόλεμο της Γιουγκοσλαβίας παραβιάστηκε – εκτός άλλων – μια βασική νομοθετημένη στις χώρες της ΕΕ αλλά και αλλού αρχή της ακτινοπροστασίας, η **αρχή της αιτιολόγησης**, σύμφωνα με την οποία κάθε δόση ακτινοβολίας πρέπει να είναι αιτιολογημένη και τα προσδοκώμενα οφέλη να είναι μεγαλύτερα από την ενδεχόμενη βλάβη. Διαπιστώνεται εξάλλου ότι είναι απαραίτητο να ακολουθήσει συστηματική παρακολούθηση των σχετικών με τις ρυπάνσεις μεγεθών, ραδιολογικών, χημικών και τοξικών στο οικοσύστημα, τόσο στην περιοχή που επλήγη όσο και στις γειτονικές, συμπεριλαμβανομένου του ελληνικού χώρου. Οι αρχές της χώρας και οι αρμόδιοι επιστημονικοί φορείς οφείλουν να επιτηρούν την κατάσταση και να ενημερώνουν έγκυρα, νηφάλια και τεκμηριωμένα το κοινωνικό σύνολο.

Το ΕΜΠ φρονεί ότι δεν δικαιολογούνται για τη χώρα μας ούτε πανικός αλλά ούτε και εφησυχασμός και θέτει στη διάθεση της Πολιτείας συντεταγμένες τις συγκεκριμένες επιστημονικές του δυνάμεις για την αντιμετώπιση της δύσκολης αυτής κατάστασης :

- Τα Εργαστήρια του Τομέα Υδατικών Πόρων Υδραυλικών και Θαλασσιών Εργων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών για μετρήσεις τοξικών ρύπων στο νερό, αξιολόγηση των επιπτώσεών τους και εκτίμηση των φαινομένων μεταφοράς της ρύπανσης μέσω των υδατίνων αποδεκτών.
- Εργαστήριο Πυρηνικής Τεχνολογίας του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών, για την :
  - Ανάλυση δειγμάτων εδάφους για τον προσδιορισμό του φυσικού ουρανίου και του DU,

- Ανάλυση δειγμάτων ούρων για τον προσδιορισμό ουρανίου, και
- Χαρτογράφηση της ραδιενεργού επιπτώσεως και της δοσιμετρίας στο Κόσοβο, η υλοποίηση της οποίας είναι εφικτή σε εύλογα ταχύ χρονικό διάστημα.
- Εργαστήριο Αεροδυναμικής του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών, για την εκτίμηση της έκτασης της ατμοσφαιρικής διασποράς σωματιδίων και της ακτίνας επικινδυνότητας γύρω από βληθέντα σημεία.
- Εργαστήριο Βιοϊατρικής Οπτικής και Εφαρμοσμένης Βιοφυσικής του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών, για μετρήσεις σε δείγματα αίματος προκειμένου να καταγραφούν μεταβολές από έκθεση σε DU και στατιστικές επιδημιολογικές μελέτες.
- Εργαστήριο Ακτινοχημείας και Βιοφασματοσκοπίας του Τμήματος Χημικών Μηχανικών, για τον υπολογισμό της δόσης από ακτινοβολία με χρήση χημικών δοσιμέτρων και τη μέτρηση της περιεκτικότητας DU σε φυτά.
- Εργαστήρια Τμήματος Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών, για χαρτογραφικές απεικονήσεις μετρήσεων και χωρικές αναλύσεις / συσχετίσεις μέσω κατάλληλων μοντέλων.
- Εργαστήρια Τομέα Φυσικής του Τμήματος Εφαρμοσμένων Μαθηματικών & Φυσικών Επιστημών, για τη βαθμονόμηση ανιχνευτών μέτρησης των επιπέδων ραδιενέργειας σε θαλάσσιο ή άλλο υγρό περιβάλλον καθώς και για τη μέτρηση θραύσεων του DNA λεμφοκυττάρων.

Εκπρόσωποι των πιο πάνω ερευνητικών μονάδων θα συνέλθουν σε σύσκεψη εντός της εβδομάδος προκειμένου να συντάξουν σε τεύχος τις συγκεκριμένες προτάσεις του Ιδρύματος, τις οποίες η Πρυτανεία θα υποβάλει αμέσως προς την Πολιτεία. Πέραν αυτού, το ΕΜΠ προτείνει προς την Κυβέρνηση τη συγκρότηση μιας Ειδικής Επιτροπής που θα διαχειρισθεί σε μονιμότερη βάση το θέμα που έχει δημιουργηθεί, με τη συμμετοχή :

1. Ενός εκπροσώπου του Υπουργείου Εξωτερικών,
2. Ενός εκπροσώπου του Υπουργείου Εθνικής Αμυνας,
3. Ενός εκπροσώπου της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας,
4. Ενός εκπροσώπου των σχετικών με το θέμα Πανεπιστημιακών Εργαστηρίων, που θα ορισθεί από τη Σύνοδο των Πρυτάνεων, και

5. Ενός εκπροσώπου του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου, κατά προτίμηση διακεκριμένου Καθηγητή Πυρηνικής Ιατρικής.

Στην Επιτροπή αυτή θα πρέπει να διαβιβασθούν και όλες οι συγκεκριμένες προτάσεις ή/και ανησυχίες των επιστημόνων προκειμένου να αξιολογηθούν, να κωδικοποιηθούν και να προωθηθούν στα αρμόδια Κυβερνητικά Όργανα. Για τη διεκπεραίωση του έργου της η Επιτροπή θα πρέπει να αναπτύξει επικοινωνίες με τη Γιουγκοσλαβική Κυβέρνηση και τους εμπλεκόμενους Διεθνείς Οργανισμούς.